היסטוריה, לימודי חובה – חלק ב', 022116

שים לב!
השאלות במבחן **יחוברו** מהחומר המפורט להלן.

א. טוטליטריות, אנטישמיות ושואה

3. נאציזם, אנטישמיות, מלחמת העולם השנייה והשואה

חלק ראשון: 1933-1939.

א. האידאולוגיה הנאצית, כולל האנטישמיות המודרנית בגלגולה הנאצי, מרכזיות שאלת היהודים באידאולוגיה זו.

ג. המעבר של גרמניה מדמוקרטיה לנאציזם (דרך בניית המשטר הנאצי, כולל המדיניות כלפי היהודים).

ה. דרכי ההתמודדות של הנהגת יהודי גרמניה עם המדיניות שנכפתה על היהודים.

ו. תגובות המדינות בעולם כלפי גורל היהודים ברייך השלישי, ועידת אוויאן, פרשת האוניה "סנט לואיס".

ז. מדיניות החוץ של הנאצים – המטרות והצעדים שנקטו הנאצים כדי לממשן. מדיניות הפיוס של אנגליה וצרפת, ההקצנה במדיניות החוץ הנאצית, והתהליך שהביא לתחילת מלחמת העולם השנייה: סיפוח אוסטריה, הסכם מינכן, כיבוש כל צ'כוסלובקיה, הסכם ריבנטרופ-מולוטוב.

חלק שני: ראשית מלחמת העולם השנייה עד "מבצע ברברוסה" (יוני 1941), והמדיניות כלפי היהודים באזורי הכיבוש.

ב. "הסדר החדש" באירופה – הבהרת המושג, הצעדים השונים שנקטו הנאצים כדי לקדם את הגשמתו.

ג. יהודי פולין:

1. המדיניות כלפי היהודים עד ריכוזם בגטאות.
מטרות מוצהרות בהקמת הגטאות והסברים להקמתם, דרך ניהול הגטו ודרכי הפיקוח על הגטו, התפקידים שהוטלו על היודנראטים ודרכי מימושם.

2. תנאי החיים בגטו והשפעתם על הפרט, על המשפחה ועל החברה היהודית;
דרכי התמודדות של היהודים בגטאות: הישרדות, "קידוש החיים", ארגונים שפעלו בגטו.
תנועות הנוער: מאפייני פעילותן.

שים לב: ראה המשך בעמוד הבא.

חלק שלישי: מלחמת העולם ו"הפתרון הסופי" – מקיץ 1941 עד כניעת גרמניה ויפן ב־1945.

א. הרחבת המלחמה לחזיתות נוספות: "מבצע ברברוסה" — המלחמה בחזית המזרחית, ההתקפה על פרל הרבור והצטרפות ארצות־הברית למלחמה.

ב. הקשר בין תחילת ההרג ההמוני של היהודים למלחמה בברית־המועצות.

ד. ועידת ואנזה — מטרות כינוס הוועידה, נציגי הרשויות שהוזמנו, הנושאים שהועלו בישיבה, הוועידה ומקומה בתהליך ביצוע "הפתרון הסופי".

ה. דילמות ודרכי התמודדות של היודנראטים בגטאות במזרח אירופה בזמן ביצוע "הפתרון הסופי".

ו. דרכי הלחימה של היהודים בזמן ביצוע "הפתרון הסופי":

1. המרד בגטאות — מי היו המורדים, מטרות המרד, קשיי התארגנות, לבטים ודילמות של המורדים, ייחודו של המרד בגטו ורשה לעומת מרידות בגטאות אחרים.

י. יחס האוכלוסייה בארצות הכיבוש באירופה כלפי היהודים בזמן ביצוע "הפתרון הסופי":

1. הגורמים שהשפיעו על יחס האוכלוסייה המקומית כלפי היהודים בזמן הכיבוש,

דפוסי תגובה: "הרוב הדומם", משתפי פעולה, מעטים שהסתכנו בניסיונם להציל יהודים.

יא. עמדת ממשלות בעולם החופשי והיישוב היהודי בארץ־ישראל בשאלת עזרה ליהודים בזמן ביצוע "הפתרון הסופי":

1. עמדת ארצות־הברית ובריטניה בשאלת הצלת יהודים בתקופת ביצוע "הפתרון הסופי".

יג. סיום המלחמה והעם היהודי לאחר השואה:

1. כניעת גרמניה ויפן (המניעים להטלת פצצות האטום, ומשמעות צעד זה).

ב. בונים את מדינת ישראל במזרח התיכון

1. <u>המאבק להקמת המדינה ומלחמת העצמאות בשנים 1945-1949</u>

א. עמדת בריטניה ועמדת ארצות־הברית בנוגע לשאלת העקורים ושאלת ארץ־ישראל.

ד. העברת שאלת ארץ־ישראל לאו"ם — הדיון באו"ם, עמדת המעצמות, השפעת "המלחמה הקרה" על עמדת המעצמות, החלטת האו"ם בכ"ט בנובמבר 1947, התגובות על החלטת האו"ם בקרב היישוב היהודי והפלסטיני ועמדת מדינות ערב.

ו. ההכרזה על הקמת מדינת ישראל (הוויכוח מתי להכריז על הקמת המדינה), הקמת צה"ל, פירוק המחתרות ומטה הפלמ"ח.

ז. מלחמת העצמאות — חלק ב': פלישת מדינות ערב, קרבות עשרת הימים, ההפוגות והמבצעים האחרונים בצפון ובדרום.

ח. הסכמי שביתת הנשק והבעיות הלא פתורות בעקבות מלחמת העצמאות (כולל היווצרות בעיית הפליטים הפלסטינים).

2. <u>מדינת ישראל במזרח התיכון</u>

ו. שאלת הביטחון השוטף והביטחון הבסיסי, מלחמת סיני: גורמים, מעורבות המעצמות, תוצאות והשפעות.

3. <u>עלייה, קליטה ועיצוב החברה והתרבות במדינת ישראל</u>

ב. גלי העלייה למדינת ישראל בשלושים השנים האחרונות של המאה ה־20: ארצות המוצא, הסיבות לעלייה, דרכי ארגון העלייה, תהליכי הקליטה וקשיי העולים.

המעבר מ"כור ההיתוך" לחברה רב־תרבותית במדינת ישראל כפי שבא לידי ביטוי בתחומים שונים בחברה ובתרבות.

ג. מאפייני עיצוב זיכרון השואה במדינת ישראל בשנות החמישים; השפעת משפט אייכמן, מלחמות ישראל ופיגועי טרור בשנות השישים והשבעים על התמורות בפירוש המושג גבורה בשואה, בַּיחס לניצולים ובהתייחסות לזיכרונות הפרטיים.